

Fugleværnsfonden

- for fugle, for folk og for fremtiden

ÅRSSKRIFT 2016

FUGLEVÆRNSFONDEN

Fugleværnsfonden er en almennyttig, erhvervsdrivende fond stiftet af Dansk Ornitologisk Forening. Fonden har siden 1966 købt og administreret naturreservater over hele landet

VÆRNER OM DANMARKS FUGLE

Fugleværnsfondens formål er at værne om Danmarks fugle her i landet og i udlandet, blandt andet ved at medvirke til at bevare eller skabe vigtige fugleområder, især for truede og sårbare arter, og at foranstalte naturformidling fra fondens reservater.

FUGLENES FRISTEDER

Fugleværnsfonden ejer og administrerer i dag 21 naturreservater på knapt 1000 hektar spredt over hele landet (se kort på bagsiden). På disse fristeder kan fuglene finde skjul, redesteder og føde. Tilsammen rummer reservaterne de fleste typer dansk natur med hovedvægt på de særligt truede naturtyper: enge og moser, strandenge, kystlaguner, kystfugleøer og naturskov. Flere reservater har status som fuglelokaliteter af både national og international betydning.

REN NATUR

I reservaterne gennemføres en aktiv naturgenopretning og -pleje, typisk i form af rydning af uønsket opvækst, vandstandsregulering, etablering af yngleøer mv. De fleste enge og strandenge afgræsses eller også foretages høslæt. Gødning og sprøjtemidler anvendes ikke. På denne måde sikrer vi optimale levevilkår for de vilde fugle samt andre dyr og planter.

ENGAGEREDE FRIVILLIGE

Der er tilknyttet lokale arbejdsgrupper til 15 af vores større reservater, og grupperne udfører på frivillig basis en lang række praktiske arbejdsopgaver. Det kan fx være vedligeholdelse af fugletårne, optælling af fugle og gennemførelse af ture for gæsterne. Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med i en arbejdsgruppe - bortset fra lyst til at yde en engageret indsats for fuglene i samarbejde med andre frivillige. Hvis du har lyst til være en del af en arbejdsgruppe og gøre en forskel for fuglene i et af vores reservater, er du meget velkommen til at henvende dig til Fugleværnsfondens sekretariat.

MÅLRETTET PLEJE

I alle reservater foretages en løbende overvågning af ynglefuglene og visse steder også af de rastende fugle samt padder og planter. Undersøgelserne danner grundlag for udarbejdelsen af langsigtede, målrettede plejeplaner for hvert område. Planerne er et vigtigt instrument for arbejdsgrupperne, som følger de retningslinjer for naturplejen, der er beskrevet.

VELKOMMEN TIL FUGLENES VERDEN

Fuglene og naturen har høj prioritet i reservaterne, men besøgende er meget velkomne. I de fleste større reservater er der naturstier og fugletårne eller fugleskjul, så publikum har mulighed for at opleve fuglelivet uden at forstyrre. Nogle steder er der gangbroer gennem røskoven, og andre steder er der særlige faciliteter, der sikrer, at kørestolsbrugere og børnefamilier også kan opleve fugle og natur. En effektiv naturbeskyttelse kræver bred, folkelig opbakning. Derfor opmuntrer vi alle til at komme ud og opleve fuglene og naturen. Ved alle større reservater er der foldere og plancher, der fortæller om reservatet, naturen og fuglelivet. Fugleværnsfondens naturvejleder og de lokale arbejdsgrupper tilbyder også guidede ture, som er åbne for alle. Læs mere om turene på www.fuglevaernsfonden.dk.

Redaktion, korrektur og forsendelse:

Martin Iversen, formand og ansvarshavende
Kristian Dammand Nielsen, direktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Hanne Havemose, kommunikationsmedarbejder
Mathilde Blichfeldt Henriksen, studentermedhjælper
Ellen Hansen, frivillig
Peter Vadum, frivillig

Layout og tryk:

Hanne Havemose/Ilsted Tryk

For- og bagsidefoto:

Duehøj og sølvhejre af Allan Gudio Nielsen

Sådan støtter du:

SMS: Sms FUGL50 eller FUGL100 til 1414
BANK: reg.nr. 4180 kontonr. 509 4232
(også muligt via hjemmeside)
MobilePay: Overfør bidrag til 2345 2948

Se www.fuglevaernsfonden.dk for mere information om alle støttemulighederne.

TAK

Da vi i januar gik ind i Fugleværnsfondens 50. år, var der planlagt en række aktiviteter, så fondens jubilæum kunne markeres hele året, ja såmænd også ind i 2017.

De mange aktiviteter skulle være tegn på en stærk og levedygtig fond med fremtiden for sig. 2016 har vist, at dette holder stik.

Vi udgav jubilæumsbogen *Fugleværnsfonden – for fugle, for folk, for fremtiden* i fuglenes højsæson, midt i juni. Årets flotteste naturbog ... måske! Vi har sammen med Johannes Larsen Museet skabt en seværdig udstilling om fugle i kunsten. Mange tusinder har besøgt den roste udstilling, der også har været vist på Sophienholm og senest på Vendsyssel Kunstmuseum. DOF gav Fugleværnsfonden en fin jubilæumsgave med et nummer af det videnskabelige tidsskrift DOFT, der udelukkende handler om fonden.

Vi har gennem hele 2016 afholdt 100 fugleture rundt om på reservaterne. Tusindvis af naturvenner har fået gode oplevelser og set masser af fugle.

Vi har også afsluttet vort hidtil største naturprojekt i sønderjyske Sølsted Mose med en festlig indvielse. Mosen fremtræder nu som en åben, våd hedemose med stor naturrigdom. I samme åndedrag holdt vi fællestræf for de frivillige i arbejdsgrupperne. Knap halvdelen af de 200 ildsjæle fandt vej til det sydvestlige hjørne af landet og fik en rigtig god dag i Sølsted Mose.

Samtidig kan vi glæde os over, at fugle og natur trives på reservaterne. Igen i år har viber, rødben og andre engfugle haft et godt år på Nyord Enge. Men også på de andre reservater har fuglene gode kår.

Til alle disse aktiviteter har vi modtaget megen støtte og opbakning i årets løb. Mange har ydet økonomiske bidrag – store som små. Fonde og legater har generøst imødekommet vore ønsker, så vigtige projekter kan gennemføres. Samarbejdet med stat, kommuner og andre myndigheder udvikles stadigt, og vores mere end 200 frivillige har igen leveret en enestående indsats. Også testamentariske gaver har fundet vej, heriblandt en ganske enestående arv, som fonden nyligt har modtaget, gør det muligt for os at yde en endnu bedre og stærkere indsats for fugle, for folk og for fremtiden.

Hvad skal jeg sige?

Kun en eneste ting: En meget stor tak til alle.

Martin Iversen, formand

Sorthalset lappedykker. Foto: Allan Gudio Nielsen

Lad os finde den store teleskopkikkert frem og forsøge at stille skarpt på fremtiden for Fugleværnsfonden. Hvad er der udsigt til for den erfarne fond, der med sine 50 år i felten er blevet en faktor ikke kun blandt fuglefolk, men også bredt i befolkningen?

FONDEN FOR FREMTIDEN

Af Jan Skriver

Jubilæumsåret har givet Fugleværnsfonden en langt større folkelig forankring i danskernes bevidsthed, end den tidligere har haft. Vennekredsen er blevet udvidet. Fonden har fået et nyt publikum. Blandt andet i kraft af de kunststillinger, som Fugleværnsfonden har været medarrangør af i det forløbne år.

I løbet af 2016 er flere mennesker blevet klar over, at de vilde fugle i Danmark har en fond, der målrettet kæmper naturens sag, og som hele tiden er på udkig efter nye naturområder, der kan erhverves og genoprettes til perler med flere fugle og en rigere flora og fauna.

Geografiske ønsker

Idag ejer og driver fonden 21 reservater, der har et samlet areal på knapt 1000 hektar. I 2030 - for nu at tage et rundt årstal et godt stykke vej derude - vil fonden gerne drive og forvalte et sted mellem 25 og måske 30 reservater.

Teleskopkikkerten med sigte på fremtiden vender mod vest og nord. I flere år har der i Fugleværnsfonden været et ønske om at erhverve fugleområder i Jylland, hvor der findes fuglerige egne, men hvor det skorter på reservater i fondens regi. Fugleværnsfondens hidtidige indsats det seneste halve århundrede har primært ligget mod øst og syd i Danmark. Derfor er et af Fugleværnsfondens ønsker for fremtiden, at flere landet over vil have fonden i tankerne, når de med skærpede sanser færdes i det fri, hvor fuglene findes.

'Giv os et praj, hvis du ser et område med ornitologisk potentiale, som Fugleværnsfonden kan købe og forvalte til fuglenes bedste', lyder opfordringen. Og bliv ikke

skuffet hvis det ikke lykkes, for der er mange kriterier, der skal være opfyldt på vejen mod et køb. Opkøb af natur kan være en proces, der langsomt skal modnes, og som kræver tålmodighed.

Gerne mere skov

Langt de fleste af fondens reservater er vådområder, hvor enge, søer, moser, rørsumpe og våde krat er de primære naturtyper. Men skovområder står også højt på ønskesedlen. Det er ikke plantager med nåletræer, der er i kikkerten. Produktionsskove er i reglen fuglefattige og svære at give en ny naturnær kurs. Derimod er løvskove eller blandskove, der med gamle, krogede træer har karakter af urørt naturskov, i høj kurs. Spætter, ugler og mange andre hulrugende fuglearter har i høj grad brug for større spillerum i det danske skovbillede.

Modvægt til den ensrettede natur

Landbruget bestyrer knap to tredjedele af Danmarks areal, og langt størstedelen af den dyrkede jord bliver drevet som industrilandbrug. Dræning, kultivering og monokulturer er kodeord, og i den konventionelle landbrugsdrift lægger kunstgødning og pesticider linjen. Derfor er naturen over store dele af Danmark voldsomt forarmet. I særlig grad er det gået ud over agerlandets og kulturlandskabets fugle som storke, viber, agerhøns, sanglærker og stære. De er alle gået dramatisk tilbage i den tid, Fugleværnsfonden har eksisteret, og padder og krybdyr er forsvundet fra mange områder. Så jo flere oaser i form af reservater, der for fugle, flora og fauna er trædesten i et hav af dyrket land, desto bedre. Flere nationale projekter med skovrejsning og udlægning af våde områder, naturlige enge, overdrev og heder står

højt på Fugleværnsfondens liste. Men også projekter med afsæt i klimatilpasning kan skabe ny natur.

De vigtige små oaser

Fugleværnsfonden håber, at der fra politisk hold vil blive stillet krav om naturplaner på alle landejendomme over en vis størrelse. Det vil gavne biodiversiteten, hvis en vis procentdel af produktionsjorden bliver dyrket ekstensivt. Danmarks natur hungrer efter små oaser i det åbne land. Biotoper som levende hegn, lunde, stendynger, vandhuller og brakarealer er stort set forsvundet overalt. Det har i mange år været alt for let at svække eller ligefrem annullere beskyttelsen af Danmarks lille natur.

Fugleværnsfondens mål er at være blandt de tre førende naturfonde i Danmark. Fugle fylder mere og mere i flere og flere menneskers bevidsthed, og den voksende interesse, håber fonden, smitter af på lysten til at yde økonomiske bidrag, som den er helt afhængig af. Set i den store teleskopkikkert tegner fremtiden derfor lys for Fugleværnsfonden, der investerer i vores fælles naturværdier, når den veksler arv og gaver til ny fuglerigdom i Danmark.

Jan Skriver er også forfatter til fondens jubilæumsbog *Fugleværnsfonden - for fugle, for folk, for fremtiden*. Den kan købes via www.fuglevaermsfonden.dk.

En havlit-tur til foråret kan ihvertfald anbefales – men pas på! Det er kraftigt vanedannede!

SMUKKE HAVLITTER

Tekst og foto: Allan Gudio Nielsen

Havlitter på Sydlangeland

En af det tidlige forårs mest stemningsfulde lyde er havlittens karakteristiske, melodiske *a-avli a-avli- a-avli*.

På stille dage i marts og april kan man blandt andet ved Langelands sydspids opleve de smukke fugle, når de samles i små flokke tæt ved kysten.

En hyggelig kurkoncert

Fra toppen af Dovns Klint, kun et stenkast fra Gulstav Mose, kan man opleve de elegante hanner gøre kur til hunnerne med lange, svirpende halefjer og smukke kald. På denne tid af året ser man desuden også flokke af ederfugle

blandt havlitterne, og så kan det ende i den hyggeligste koncert, hvis også ederfuglehannerne blander sig i koret.

På dybt vand

Man skal dog være lidt heldig for at ramme de gode dage, hvor fuglene ligger tæt på kysten, for ofte opholder havlitterne sig langt til havs.

Ude på det åbne hav samler fuglene sig i små flokke, hvor de søger efter snegle og muslinger på havbunden. Det foregår undertiden på meget dybt vand, og havlitten er den dykand, som kan dykke længst ned. Mere end 100 meter er blevet registreret!

Voldsomt dyk i bestanden

På verdensplan er havlitten en af de mest talrige andefugle med en verdensbestand på cirka 6-7 millioner individer. Store dele af den vestsibiriske og nordeuropæiske bestand overvintrer i Østersøen. I starten af 1990'erne blev vinterbestanden her vurderet til omkring 4 millioner, men siden er der sket et voldsomt fald i bestanden på mere end 60 %, til under 1,5 millioner fugle. Baggrunden for dette triste fald er sandsynligvis en kombination af olieforurening i Østersøen, bifangst i fiskenet og jagt. Især olieforurening kan medføre massedød hos de overvintrende svømmefugle i Østersøen. Forhåbentlig vender kurven snart.

NÅR DU ALLIGEVEL ER DER

Udover havlitter ved Dovns Klint er der masser af fugle at se året rundt i Fugleværnsfondens reservater på Sydlangeland: Gulstav Mose, Tryggelev og Salmø. I det tidlige forår kan man opleve et fantastisk ederfugletræk, når tusindevis af ederfugle passerer tæt forbi kysten. Og om efteråret er reservaterne på Sydlangeland blandt Danmarks bedste trækfuglelokaliteter.

Læs mere om reservaterne og kommende fugleture på www.fuglevaermsfonden.dk, og hold øje med næste års udgivelse af fondens turguide med over 100 ture i alle fondens reservater, som udkommer først i 2017.

SØLSTED MOSE STÅR KLAR

Der er sket meget i Fugleværnsfondens fjerdestørste reservat i løbet af de seneste 5 år, hvor et storstilet EU LIFE projekt netop er afsluttet. Det førhen tørvegennemgravede, drænedede og delvist kratbevoksede moseområde, kan nu igen udvikle sig imod åbne og vådere vidder. Til glæde for højmosens unikke natur, den sjældne fisk dyndsmørling og for en række fuglearter.

Af Søren Ring

Fuglelivet blomstrer

Ifølge den seneste fugleovervågning er der allerede fremgang at spore. I 2014 - 16 er der registreret omkring 285 ynglepar fordelt på godt 60 arter, hvor der i gennemsnit var omkring 110 ynglepar fordelt på ca. 36 arter i 2011 - 13. Fuglearter som fx atlingand, sydlig blåhals, bomlærke, bynkfugl, dobbeltbekkasin, trane, plettet rørvagtel, rødrygget tornskade, rørdrum, rørhøg og vibe er alle gået frem i antal ynglepar, og nye arter har indfundet sig, som fx hedelærke.

Mange synlige forandringer

Jordfordeling og jordtilkøb har givet Fugleværnsfonden 103 samlede hektarer i den centrale del af Sølsted Mose udaf de 240 hektarer for hele projektområdet. 55 hektarer skovbevokset mose er ryddet for at begunstige vækst af tørvemosser og højmosens genopretning, og rundt om højmosen er 80 hektarer landbrugsjord udlagt i permanente græsarealer. Grundvandsstanden er øget i hele projektområdet. Derudover er der blevet spredt tørvemosser ud centrale steder i mosen for at kick-starte deres spredning ud på mere af mosefladen. Der er også etableret to mindre søer for at begrænse de for rigelige næringsstoffer fra oplandet. Nye

Projektet er realiseret i et samarbejde med Tønder Kommune og Naturstyrelsen med støtte fra EU-LIFE samt fondsmidler fra A.P. Møller Fonden, 15. Juni Fonden og 7 andre fonde. Se mere på www.soelstedmose.dk.

Flere hundrede gæster deltog i indvielsen den 17. juni 2016, her til guidet rundvisning med fondens naturvejleder. Foto: Peter Friis Møller

grøfter er gravet til sikring af levesteder og spredningsveje for dyndsmørlingen, Danmarks sjældneste fisk, som kun findes her, og 40 hektarer er blevet indhegnet, for at kvæg og geder kan holde en del af genvæksten af træer og buske i skak. Alt dette suppleres med en forvaltningsplan (plejeplan), der er undervejs, og som bliver en del af Natura 2000 handleplanen for perioden 2016 - 2021.

Nye publikumsfaciliteter

Derudover kan de mange besøgende nu glædes over et udvidet nyt stiforløb, en ny parkeringsplads, en boardwalk og to nye informationstavler, kortbord og tydeligere skiltning. En ny folder er på plads, og der afholdes fortsat fugleture.

Alt i alt har vi fået et mere helstøbt reservat, med bedre oplevelsesmuligheder og forbedrede raste- og ynglemuligheder. Især for højmosens unikke arter, men også gamle kendinge fra mosen som fx sydlig blåhals og pungmejsje. Vi ser allerede, at de nye vådere og åbne områder også tiltrækker flere af det åbne lands trængte fugle som fx agerhøne og vibe, som har ynglet med flere par i de sidste år af projektet. Det bliver spændende at følge den fortsatte udvikling.

JUBILÆUMSUDSTILLING

FUGL

Af Mathilde Blichfeldt Henriksen

Fugleværnsfondens jubilæum er blandt andet blevet markeret med en vandrestilling, som man har kunnet opleve tre steder i landet i løbet af 2016: Alle i smukke naturomgivelser på henholdsvis Johannes Larsen Museet i Kerteminde, Sophienholm ved Bagsværd Sø og senest på Vendsyssel Kunstmuseum, hvor fuglemotiver og kunstinstallationer kan nydes frem til slutningen af marts 2017.

Udstillingen er arrangeret i samarbejde med Johannes Larsen Museet i Kerteminde, og den anerkendte, nu afdøde, store fuglemaler, Johannes Larsen, er da også en slags omdrejningspunkt for den spændende række af afdøde og nulevende kunstnere, der med både fortrolighed og stor kendskab, har videregivet deres møde med fuglene. Igenem en række vidt forskellige værker er det således også lykkedes at sætte fokus på fuglens betydning og vilkår. Indtil videre har dette krydsfelt mellem natur og kunst trukket tusindevis af besøgende til.

Du kan måske nå det endnu

Har du ikke allerede set udstillingen, er omgivelserne i og omkring Vendsyssel Kunstmuseum ligeså generøse over for kunstværkerne, som de har været det på Sophienholm og Johannes Larsen Museet. På Vendsyssel Kunstmuseum er der nemlig tænkt over forbindelsen mellem kunsten og naturen uden for museet, den høje himmel, det vide udsyn med marker, lave forblæste læhegn og det altid nærværende Vesterhav. Så vil du opleve natur, fugle og kunst på en og samme tid, er det oplagt at besøge udstillingen inden den runder af den 26. marts 2017.

Michael Kvium. Interrupted Skypiece II, 2012. Olie på lærred, 220 x 130 cm. Privateje. Foto: Nils Stærk ApS.

UDSTILLINGENS TILBLIVELSE

FUGL er blevet til i et samarbejde mellem Fugleværnsfonden, Johannes Larsen Museet, Sophienholm og Vendsyssel Kunstmuseum, som har taget udgangspunkt i følgende citat fra Fugleværnsfondens stifter Lorenz Ferdinand (1921-2001): 'Kunstneren skal vise, at han har oplevet noget ude i naturen, og at han har haft fortrolighed med og kendskab til de fugle, som han gengiver' Som citatet også antyder, så var Ferdinand selv stor kunstelsker.

Aage V. Jensens Fonde, EH Invest, Grosserer L.F. Foghts Fond, Dansk Tennis Fond, Møllerens Fond, Kerteminde Kommune og Lions Kerteminde har støttet projektet økonomisk.

Damen i blå er Anni Ferdinand, enke efter fondens stifter og taler ved udstillingens åbning på Sophienholm. Her med et af hendes yndlingsmalerier, 'Gravænder' af Johannes Larsen. Foto: Hanne Havemose

STOR KÆRLIGHED TIL FUGLEOplevelser, fællesskab og det flade land:

KARIN PÅ KVÆRNEN

To tændte stearinlys og en varm brændeovn står og venter på os, da vi ankommer til Karin Andersens lille gule hus i Errindlev på Sydlolland. Karin er kontaktperson for Fugleværnsfondens frivillige arbejdsgruppe ved Saksfjed/Hyllekrog – og vi har fået lov til at besøge hende til en snak om fugle, natur og frivilligt engagement.

Af Hanne Havemose

Allerede før vi får sat os ned, har det første store træk af bramgæs lagt vejen forbi hendes stuevindue. Trods en utrolig kold og hård oktobervind, så vrimler det med fugle her, hvilket blot er én af grundene til hendes engagement i Fugleværnsfondens arbejdsgruppe.

Ingen inkarneret fuglekigger – og dog...

Selvom hun ikke betegner sig selv som fuldblods fuglekigger, så synes fuglene dog at have haft en plads i hendes liv lige siden barndommen, hvor hun beskriver sig selv som 'lidt irriterende at gå tur med', når nu der skulle standses og kigges opad meget af tiden.

Efter en længere pause fra fuglekiggeriet har hun for 25 år siden genoptaget interessen, og i 2004 tog hun skridtet fuldt ud og flyttede tilbage til sin fødeegn, Lolland. Huset, vi sidder i, er købt for at komme tættere på naturen og fuglene.

– Kom selv og se hvorfor, siger hun og viser os 1. salen, hvis skæve vægge er indrettet med ovenlysvinduer og gode sidepladser. Her er en fantastisk udsigt til en lille sø og længst ude anes Hyllekrog-tangen i Fugleværnsfondens reservat. Et teleskop står klar, og rekorden er seks havørne på én gang ved søen.

Den frie natur og fællesskabet trækker

Karin arbejder til dagligt som præst i forskellige vikariater på øen, men i fritiden får det frivillige engagement lov til at fylde, blandt andet i Fugleværnsfondens arbejdsgruppe.

Hun fortæller engageret om sin indtræden i gruppen og det sociale fællesskab, der opstår på de månedlige arbejdsdage i reservatet:

- I første omgang var det at møde andre, der gad fuglene, men efterhånden blev det også det sociale fællesskab, når man laver noget praktisk sammen. Jeg er ikke til store fester, men kan godt lide den måde at være sammen på i arbejdsgruppen. At være ude hele dagen, og at man kan gå lidt for sig selv eller snakke sammen undervejs, som man lyster. Og så er der stedet, selvfølgelig.

Naturen ved Saksfjed/Hyllekrog er vild og storladet. Selvom havørnen ikke lader sig se, så fornemmer man overalt dens vingesus. Sammen med alle de andre spændende arter, der er at spotte her, er dette en evig kilde til at forsætte det frivillige naturplejerarbejde:

- Vi laver fristeder, og det motiverer at være med til at skabe noget mere natur.

Fotos: Karin Andersen og Allan Gudio Nielsen

FRIVILLIG I FUGLEVÆRNSFONDEN

Fugleværnsfonden har over 200 frivillige fordelt på 15 arbejdsgrupper rundt om i fondens reservater. De frivillige varetager opgaver af meget forskellig art, fx høslæt, buskrydning, afholdelse af Åbent Hus, kagebagning, fugletællinger, fuglekig og meget mere... Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med - bortset fra lysten til at yde en engageret indsats for fuglene og naturen i samarbejde med andre frivillige. Er du interesseret, er du meget velkommen til at henvende dig til Fugleværnsfondens sekretariat.

Kære arbejdsgruppe

Vi har aftalt arbejdsdag på mandag den 31. oktober.

Jeg vil foreslå, at vi mødes ved parkeringspladsen ved Stubodde (nordenden af reservatet) kl. 9.30.

Bevæbnet med handsker og klippe/fældeværktøj, idet jeg tænker, at vi skal bekæmpe div. opvækst langs vejen; mindre træer og kratværk skal fældes og fjernes.

Hvem kan/vil komme?

Kærlig hilsen

Karin A

Karins rolle som kontaktperson er at indkalde og koordinere arbejdsgruppedagene. Derudover betegner hun sig selv som en sjakbejds, der er god til at uddelegere, men samtidig afhængig af andres kompetencer i gruppen. Fx ved bål-tænding, når store mængder hybenroser skal brændes af, naturkendskab i forhold til at vurdere vandstanden i Saksfjed Inddæmning eller når der skal bages en god kage, som er en vigtig ingrediens ligesom snapsen, når der afholdes velfortjente arbejdspauser.

Kampen om 'det røde dyr'

Og så er der selvfølgelig den nyindkøbte flotte, røde ATV. Her er det godt at have nogle, der kan vedligeholde både den og arbejdsgruppens traktor samt andre værktøjer.

Men når det kommer til at køre den, så er det en anden sag. Her kommer 'drengerøven' frem i flere af arbejdsgruppens medlemmer, som gerne vil have lov. Selv den kvindelige præst fra Errindlev.

Den eftertragtede ATV er købt med støtte fra VELUX FONDEN og er allerede nu en meget populær og uundværlig del af arbejdsgruppens arbejdsredskaber. Saksfjed/Hyllekrog er Fugleværnsfondens største reservat, og ATV'en hjælper i arbejdet på de store arealer. Den transporterer værktøj, madpakker og ældre medlemmer rundt, og er med til at sikre et godt tilsyn med kvæget. De skal bare være enige om, hvem der kører den...

Karin på kværnen i selskab med arbejdsgruppen på en arbejdsdag i oktober. Foto: Allan Gudio Nielsen

HEKTISKE VANDSPIDSMUS MED GIFTIGT BID!

Ikke kun fugle nyder godt af naturen i Fugleværnsfondens reservater. Her en fotoberetning fra Ravnstrup Sø, hvor vandspidsmusen holder til, og også lader sig se. Hvis man ved, hvad man skal kigge eller lytte efter...

Tekst og foto: Allan Gudio Nielsen

Vidste du, at vandspidsmusen på trods af navnet ikke er en mus, men hører til dyregruppen insektædere, hvor også pindsvin og muldvarp hører til? Og vidste du, at vandspidsmusen hører til den lille eksklusive klub af klodens pattedyrarter, som har giftkirtler? Det sidste kommer nok bag på mange, men i dyrets spytkirtler findes en gift, som vandspidsmusen bruger til at lamme større byttedyr, som fx frøer og mus.

Undersøgelser af en amerikansk slægtning til vandspidsmusen har vist, at dyret er i stand til at producere nok gift til at tage livet af hele 200 mus, hvis giften vel at mærke sprøjtes direkte ind i dyrenes blodbaner. En lignende gift er fundet hos vores hjemlige vandspidsmus. Vandspidsmus har også særlige kirtler på siden af kroppen. Kirtlerne udskiller et stærkt lugtende sekret, især hos hannerne i brunsttiden. For mange rovdyr både lugter og smager spidsmus derfor dårligt, og selvom de fanger spidsmusene og dræber dem, så lader de dem ofte ligge. Sløruglen er lidt af en undtagelse og regnes for en spidsmusespecialist. Dens gylp kan være fyldt med rester af vandspidsmus.

Skrigekonkurrencer

Spidsmus etablerer territorier, som de forsvare meget aggressivt over for artsfæller. Når to spidsmus mødes, går det derfor ikke altid stille af. I stedet for at ryge direkte i totterne på hinanden, starter de en skrigestykkeprøve. De to spidsmus står højt skrigende overfor hinanden, og den, som kan skriges højst og længst, er den stærkeste. Er skrigeriet ikke nok til at afgøre tvisten, ender det tit med slagsmål, indtil der er fundet en vinder.

Altid på farten

Når spidsmusene ikke udkæmper skrigekonkurrencer, så søger de efter føde. Næsten døgnet rundt. Det slider hårdt på kroppen at være så aktiv, og spidsmus bliver derfor sjældent meget mere end et år gamle, så er 'motoren brændt ud'.

Svær at få at se

Men selvom vandspidsmusen er almindelig på flere af reservaterne, så skal man alligevel være en smule heldig, hvis man vil opleve det lille sky dyr. Ofte røber vandspidsmusen først sin tilstedeværelse, når den forstyrres og lynhurtigt dykker i sikkerhed under vandet.

Selvom man venter tålmodigt, er det sjældent man får chancen for at se vandspidsmusen igen, da den ofte er søgt i skjul. Chancerne for at se dyret er lidt større, hvis man kender dens karakteristiske skrig: En lang serie af utrolige fine og kvidrende toner, som ligger lige på grænsen af vores høreevne. Lyden minder lidt om kaldet fra en flok fuglekonger. Hører man skrigene, er der desuden ofte mere end én vandspidsmus til stede. Og så går det som sagt sjældent stille for sig...

VANDSPIDSMUS I RESERVATERNE

På flere af Fugleværnsfondens reservater kan man være heldig at se eller høre vandspidsmus året rundt. I Vaserne er området omkring fugletårnet et godt sted at forsøge sig. Men endnu bedre er gangbroen igennem elle- og pilesumpen ved Ravnstrup Sø. Se mere om disse steder på www.fuglevaernsfonden.dk.

Vandspidsmusen på farten. Det er det lille dyr næsten døgnet rundt. Vandspidsmusen er et aktivt væsen med et højt stofskifte, som byder, at den hver dag må æde en mængde føde, der svarer til sin egen kropsvægt på 20 gram.

I modsætning til den almindelige spidsmus og dværgspidsmusen, som er gråbrune i pelsen, har vandspidsmusen en smuk skifergrå til fløjlsort overside. Undersiden er ofte helt hvid.

MILLIONARV

til fugle og natur

Af Allan Gudio Nielsen

Fugleværnsfonden har modtaget den hidtil største arv nogensinde, og fuglelivet i Danmark er blevet rigere. Nærmere bestemt 15 millioner kroner rigere.

Spørger man en fuglekigger, hvornår deres fugleinteresse startede, så er det ofte barndommens fugle på foderbrættet, eller måske en biologilærer, som satte det i gang. Dato og årstal er de fleste lidt i tvivl om. Det er ofte noget som langsomt har bygget sig op og er blevet til en altopslugende passion. Men hos arvgiver Ingvard Ingemann Jørgensen og hans kone Mariet er det faktisk muligt at komme, om ikke en dato, så et årstal på deres indtræden i fuglenes verden. Nemlig i efteråret 1987, hvor FOF-Lyngbys aftenskolekatalog dumpede ind af brevsprækken på deres bopæl i Lyngby.

Blandt de mange tilbud var et fuglekursus, som de meldte sig til. På dette kursus fandt de et fantastisk socialt fællesskab bundet sammen af fugleinteressen. Et socialt fællesskab med talrige fugleture både til udlandet og i Danmark, heriblandt også til Fugleværnsfondens naturreservater.

Med udspring i disse fugleture valgte Mariet og Ingvard Ingemann Jørgensen allerede på et tidligt tidspunkt at indsætte fonden som universalarving i deres testamente. Fugleværnsfonden er meget taknemmelig for arven og for den tillid til vores arbejde, der ligger bag sådan en gave. Der er brug for alle ekstra midler til at skabe bedre levevilkår for fuglene i den stadig mere trængte natur, og der er ingen tvivl om, at sådan en gave er med til at sikre en fortsat solid og positiv udvikling i fondens arbejde med fugle og natur.

Ingvard og Mariet Ingemann Jørgensen
Foto: Allan Gudio Nielsen

TESTAMENTARISKE GAVER

Fugleværnsfonden modtager jævnlige testamentariske gaver fra fugle- og naturstøtter. Fugleværnsfonden er godkendt til at modtage testamentariske gaver uden fradrag af arveafgift, så din støtte kommer fuldt og helt til fuglene og naturen til gode. For yderligere oplysninger herom se mere på www.fuglevaerensfonden.dk eller ring til vores sekretariat på 3328 3839.

Foto: Allan Gudio Nielsen

JOHAN FOR FUGLEVÆRNSFONDEN

Af Hanne Havemose

Han er forsanger i bandet Magtens Korridorer, han er biolog og forsker ved Københavns Universitet og vært på en serie om store danske videnskabsfolk på DRK. Han har med andre ord mange talenter. Også i forhold til Fugleværnsfonden, hvor han i 2016 har været Årets Profil. Her har han været med til at sætte fokus på Fugleværnsfondens arbejde, som han støtter af flere grunde, blandt andet dens uafhængighed som privat fond, uanset hvilke politiske vinde, der blæser. Ifølge Johan Olsen er den danske natur trængt, og tiltag som Fugleværnsfonden vigtige:

- Der hvor jeg bor på Vesterbro, der var en gang strand. Her startede havet, og det har været sindssygt smukt. Nogle gange når jeg står hjemme og kigger ud over banelegemeerne, så tænker jeg på alt det, jeg ser: Fisketorvet, den gule by, Bremerholmen – alt det har været strandenge. Der har været så rigt et fugleliv, at man ikke gør sig begreb om det, og det gør ondt at tænke på alt den natur, der blevet tromlet ned. Men det gør vi jo. Derfor er det enormt vigtigt, at der er organisationer som Fugleværnsfonden, der hele tiden gør opmærksom på det.

Som den første i rækken af profiler, har Johan med stor nysgerrighed for fondens arbejde, for fuglene og for naturen på reservaterne deltaget i flere af fondens jubilæumsaktiviteter. Heriblandt også som taler ved fondens jubilæumsudstilling på Johannes Larsen Museet, hvor de mange gæster fik følgende ord med på vejen:

'Med frygt for, at den mere jordnære blandt jer fristes til at stemple følgende billede som en smule forfløjet, vover jeg alligevel pelsen: I fondens smukke reservater ser jeg Fugl Fønix ryste asken af fjerdragten og rejse sig for at minde os om, at kulturens sejre over naturen er ganske kortvarige i det store billede. Jeg ser det i en grankogle, i egens første skrøbelige kimblade, den mindste lille spurv. Dog, for os, de levende, og de, som skal følge efter os, skal vi kæmpe for naturen og dermed for et værdigt menneskeliv og sjælens lise.'

Så smukt kan det siges.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke Johan Olsen for hans bidrag i 2016.

Foto: Anni Lyngbyer

Foto: Allan Gudio Nielsen

Foto: Troels Mølle Borch

Øverst: Fugletur i Saksfjed Inddæmning. Nederst tv.: Fondstur til Nivå med medlemmer af bestyrelsen, den frivillige arbejdsgruppe og flere fonde. Nederst th.: Åbning af FUGL på Johannes Larsen Museet.

UDVIDELSE AF FORVALTNINGSOMRÅDET I NIVÅ

Siden 2009 har Fugleværnsfonden forvaltet 11 hektar strandeng og strandoverdrev i Nivå Bugt, men fra den 1. maj 2016 udvidede Fugleværnsfonden forvaltningen i forbindelse med en forpagtningskontrakt med Lyngbækgård. Således overtager fonden og den frivillige arbejdsgruppe plejen af de 10 hektar strandeng, som Lyngbækgård igennem flere år har haft Skotsk Højlandskvæg på. Det betyder, at Fugleværnsfonden nu forvalter hele bugten fra nord til syd på i alt 21 hektar.

Det giver god mening for artsforvaltningen, at Nivå Bugt Strandenge kan plejes som ét samlet reservat. Fugleværnsfonden fortsætter målet med at skabe de bedste muligheder for især eng- og vadefugle på lokaliteten, hvor strandengene – nu i sin fulde længde – blandt andet vil blive afgræsset med naturplejekvæg i græsningsæsonen fra primo maj til ultimo oktober.

Nivå Bugt udmærker sig desuden ved at være det eneste sted på kyststrækningen fra København til Helsingør, hvor der ikke er bebyggelse, men derimod strandeng og rørskov med fri dynamik til Øresund. Nivå Bugt Strandenge er et unikt og bynært reservat, hvor forvaltningen af fugle og natur er synlig for borgerne i Fredensborg Kommune, og de mange andre besøgende som gæster reservatet får

spændende formidlings- og naturoplevelser. Nivå Bugt er et af Fugleværnsfondens mest besøgte reservater, og den første optælling fra en nyopsat besøgstæller målte 2648 gæster i perioden 29. august - 7. november 2016.

I reservatet og fra Fugleværnsfondens tårn på tangen midt i bugten kan man opleve mange forskellige arter. Blandt andet kan nævnes lille lappedykker, gråstrubet lappedykker, gravand, ederfugl, skarv, havørn, trane, toppet skallesluger, præstekrave, storspove, dobbeltbekkasin, rødglente, spurvehøg, vandrikse og vibe.

BØVLING KLIT

Fugleværnsfonden har i november 2016 købt yderligere 1,8 hektar i Bøvling Klit op ad den ejendom, der i forvejen er ejet af Fugleværnsfonden.

1,8 hektar er ikke meget, men det er et vigtigt areal for fugleværnsfonden, da der på området ligger en forfalden jagthytte, som huser både mink og mår, der jager æg og fugleunger nær hytten. Nu rives hytten ned, og området sikres et fremtidigt fugleliv, som ikke skal bekymre sig om hyttens rovdyr.

Sammenlagt har Fugleværnsfonden nu 8,3 hektar strandenge ved Bøvling Klit.

Bøvling Klit. Foto: Allan Gudie Nielsen

Bramgæs i tusindevis ved de nye ynglerøer i Saksfjed. Foto: Rasmus Romme

INGEN SØER UDEN ØER

Sådan lyder en del af konklusionen fra de genskabte vådområder i fondens sydlolandske reservat. I 2012 blev området en hel del vådere i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt, hvor grøfter blev lukket og opstemninger etableret. Særligt vådt blev et område nær Billitse Mølle, som gik fra at være tør eng til en 2,5 hektar nedbørsbetinget sø. Hvert år fordamper søen henover forår og sommer og bliver til et sjapvandsområde, for igen i efteråret at blive til en sø. Med andre ord: Et eldorado for især sårbare eng- og vadefugle. Men ynglesuccesen var generelt lav på det tidspunkt, især som følge af prædation fra ræv og oversvømmelse af reder i bredzonen i forbindelse med ekstremnedbør.

I efteråret 2015 blev to ynglerøer derfor etableret for at forbedre fuglenes ynglesucces, deraf navnet ynglerøer. Bramgæssene var de første til at tage øerne i brug, og på en enkelt efterårsformiddag blev der observeret ca. 1700 rastende individer. Øerne har nu i foråret 2016 skulle stå sin prøve, for ville fuglene finde dem egnet som ynglelokalitet? Taget ynglesæson 2016 i betragtning, må vi sige ja! I løbet af denne første ynglesæson er der blandt andet registreret 17 par klyder og 1 par dværgterner. Derudover viste fjordterner, præstekraver og strandskader yngleadfærd og gjorde yngleforsøg. Nu er vi spændte på resultatet for 2017.

NYE PUBLIKUMSFACILITETER I VASERNE

Der er godt nyt til de mange naturgæster i Vaserne ved Birkerød. Aage V. Jensen Naturfond (AVJNF) har i samarbejde med Fugleværnsfonden og Rudersdal Kommune gennemført en omfattende opgradering af publikumsfaciliter i dette bynære naturreservat. I juni måned blev det fejret med en festlig indvielse af følgende: Formidlingsbro og observationsskjul i Olsens Sø, fugletårn i Furesøen, opdateret skiltning og nyt redskabsskur samt brændeskur til den frivillige arbejdsgruppe. Ved indvielsen afholdt Anders Skov (direktør i AVJNF) og Lennardt Ricard (næstformand i Fugleværnsfondens bestyrelse) flotte taler, alt imens gæsterne kunne nyde cowboy-kaffe, kage og andet godt.

Fugletårn og fugleskjul. Foto: Mette Alkjær

ØKONOMISK BERETNING FOR 2015

Fondens erhvervsindkomst, som primært stammer fra indtægter i forbindelse med afgræsning af engarealer, udgjorde 1,1 mio. kr. i 2015. Afgræsningen er et vigtigt led i den naturpleje, der finder sted i mange af reservaterne, med henblik på at forbedre fuglenes vilkår, herunder især de truede og sårbare fugles levevilkår.

Af de øvrige indtægter i 2015 hidrører 2,3 mio. kr. fra fonde og legater, hvilket er 1 mio. kr. mere end året før. Indtægten fra gaver er faldet lidt i forhold til året før og andrager 584 t.kr. (593 t.kr., år 2014), mens indtægt fra arv udgør 4,5 mio. kr. Fugleværnsfondens indtægter fra arv har i de foregående fem år svinget mellem 0,2 mio. kr. og 4,5 mio. kr. Indtægten fra arv i 2015 var højere, end den havde været i lang tid.

Finansielle indtægter er i 2015 på 229 t.kr. men et kurstab på lige over 301 t.kr. gør desværre, at Fugleværnsfonden har et samlet tab på ca. 72 t.kr. på de finansielle poster i 2015.

Årets resultat blev på 7,9 mio. kr. Af det samlede resultat er 5,9 mio. kr. anvendt til naturpleje af reservater, overvågning og formidling i henhold til fondens formål.

Økonomisk set har 2015 givet et overskud på 2,1 mio. kr., som er overført til fondens egenkapital.

Pr. 31. december 2015 udgjorde den samlede egenkapital 11,1 mio. kr. Grundfond 5,0 mio. kr., 0,6 mio. kr. henlæggelse til reservatkøb og udligningsfond 5,5 mio. kr.

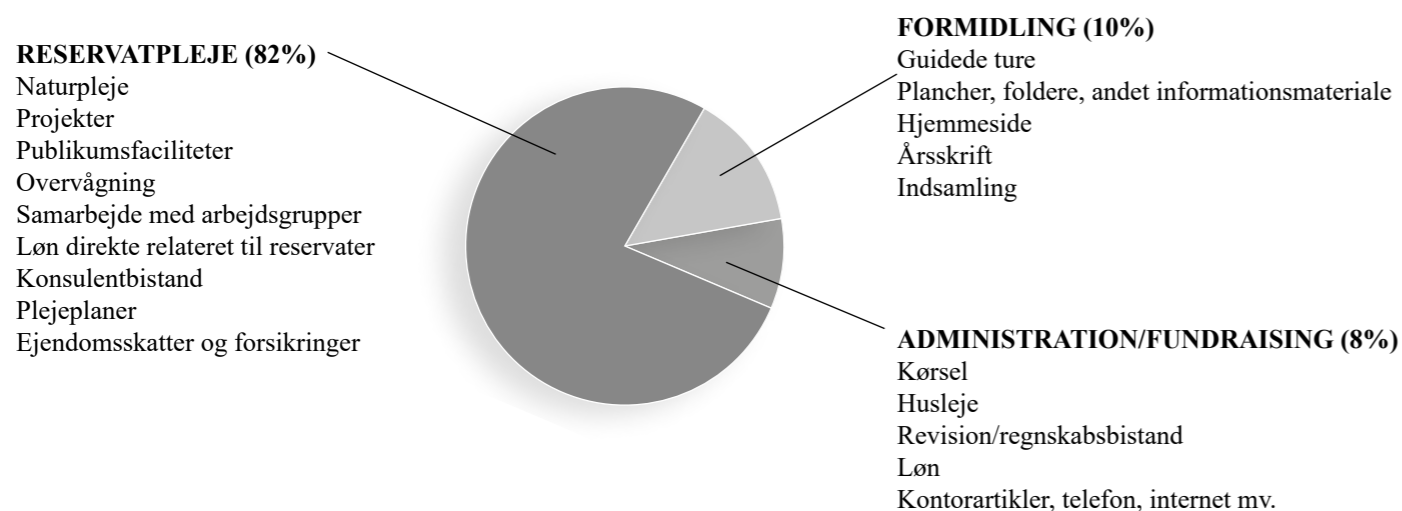
Egenkapitalen skal modsvare fondens langsigtede mål for reservaterne, sikre mulighed for relevante opkøb og samtidig være en buffer til imødegåelse af den usikkerhed, der er om indtægter og udgifter, når fondens aktiviteter er afhængige af gaver, arv og fondsmidler.

Målet om, at den samlede egenkapital fremover som minimum består af en grundfond på 5 mio. kr. og en udligningsfond på 6 mio. kr., forventes nået i 2016.

Fugleværnsfondens strategi og mål fremgår af fondens hjemmeside www.fugleværnsfonden.dk, hvor man også kan læse årsrapporten for 2015.

HVAD GÅR PENGENE TIL?

Figuren viser den procentvise fordeling af anvendte midler i 2015. Som det fremgår, er det fortsat Fugleværnsfondens overordnede mål at brugen af fondens økonomiske ressourcer fordeles således, at udgifterne til administration holdes på lavest mulige niveau.

NYT FRA BESTYRELSEN

Bestyrelsen i Fugleværnsfonden har fået to nye medlemmer i 2016. I foråret tiltrådte Leo Bjørnskov, der er uddannet jurist. Han har været ansat som fuldmægtig i Ministeriet for Forureningsbekæmpelse og efterfølgende blandt andet været direktør i Skov- og Naturstyrelsen og departementschef i Miljøministeriet. Indtil 2005 har han siddet som departementschef i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

I oktober tiltrådte direktør i Microsoft Denmark for Legal and Corporate Affairs, Nanna-Louise Wildfang Linde. Hun er også uddannet jurist og har tidligere været juridisk direktør i flere af Microsofts afdelinger, heriblandt også i Microsoft Norge, og senere i Microsoft Nord- og Centraleuropa.

Fugleværnsfonden har i perioden 1. november 2015 til 1. november 2016 modtaget bidrag på 500 kr. og derover fra:

Morten Abildstrøm, Hanne Albirk, Kirsten Andersen, Kirsten R. Andersen, Kristian Øllegaard Andersen, Benny Kurt Andersen, Bodil E. Andreasen, Preben Bagger, Jesper Fogh Bang, Johannes Bang, Kaare Bang, Peter Bang, Christiane Bech, Nina Bjørn, Bruno Bjerneboe, Jens Bloch, Steen Blomquist, Leif Bolding, Inger Bonde, Birger Bonné, Else Hvelplund Brink, Conny Brokholm, Arne Bruun, Sven Allan Bødker, Finn Christensen, Hans Brøns Christensen, Ebbe Christensen, Jens Christensen, Steen Christensen, Peter V. Christensen, Inge Christiansen, Lars Christiansen, Anne Birgitte Dahl-Hansen, Ulrik Dall, Sven Delfs-Andersen, Kirsten Damgaard, John og Anne Denborg, Inger Dissing, Kaj Druedal, Eva Duelund, Christian Fabricius, Charlotte Falsmar, Anni Ferdinand, Erling Frank, Kai Frederiksen, Niels Jørgen Frederiksen, Annette Friis, Hanne Gamst-Andersen, Kurt Thorvald Gabs, Patricia Gade, Lis Gravesen, Ulla Groot, Hanne Gryet, GUH Production, Therkel Hald, Michael Hall, Gustav Hansen, Jan Hammer, Jan K. Hansen, Jørgen Riberholt Hansen, Leif Bjarne Hansen, John Hansen, Vilfred Friberg Hansen, Familien Helin, Else Helmer, Jens Hestbech, Anne-Marie Holm, Kirsten B. Hollesen, Niels Henrik Højbjerg, Martin Iversen, Freddy Jacobsen, Orla Jakobsen, Eyvind Lyngsø Jakobsen, Gunilla Jensen, H. C. Jensen, Jørgen Erik Jensen, Jens Jørgen Jensen, Niels Bomholt Jensen, Peter Abkjær Jensen, Stig Ole Jensen, Søren Højgaard Jensen, Ole Jespersen, Jan Erik Johnsson, Arne Jørgensen, Peter Jørgensen, Sigrid Tue Jørgensen, Vagn Jørgensen, Merete Kanstrup, Peter Klok, Frank Knudsen, Marianne Kreutzmann, Bjarne Krog, Tom Kähler, Thorvald Kølbe, Hanne Landberg, Mogens Hess Larsen, Per Otto Larsen, Steen Gert Larsen, Familien Madsen og T. Kallestrup Laursen, Poul Lauritzen, Martin Seeberg Lemke, Stig Linander, Bent Lindhardt, Tine Lindhardt, Jens Lodal, Hanne Lorentzen, Nils Lund, Poul Erik Madsen, Peter Mark, Kim Crone Markvart, Bente Mehlbye, Kurt Meyer, Knud Erik Mortensen, Per Moustsen, Camilla Munch, Leif Møller-Hansen, Jens Mathiesen Møller, Henrik Mørup-Petersen, Allan og Lisbeth Nielsen, Arne Vinten Nielsen, Carsten Egø Nielsen, Dorothy Nielsen, Michael Nielsen, Per-Henrik Lydolph Nielsen, Peter Sander Nielsen, Søren Juul Nielsen, Søren Nordhald, Jørgen Nøddegaard, Henrik Hald Nørgaard, Birgitte og Ulrich Oestreich, Kåre Olsen, Ole Overgaard, Søren Overgaard-Larsen, Peter Oxholm, Rita Rate, Frank Pedersen, Ib Pedersen, Claus Quist Pedersen, Gert Schmeltz Pedersen, Lise Pedersen, Erik Persson, Anker Petersen, Dorthe Petersen, Grethe Tranekær Petersen, Lene Petersen, Rolf Plickert, Anne Barlyng Poulsen, Gitte Poss, Arne Preben Rasmussen, Niels og Rose Aadal Rasmussen, Stig Kjærgaard Rasmussen, Thomas Rechnagel, Carsten Riis, Palle Rørsgaard, Marianne Sahlberg, Tine Pernille Schultz, Anne Urban Sihm, Jørn Sparre, Carsten Stidsen, Knud Heine Stokholm, Lise Lotte Svane, Elin Svenstrup, Børge Søndergaard, Anders Christian Sørensen, Hans Lebech Sørensen, Søren Finderup Sørensen, Jan Allan Therkelsen, Jørgen Topp, Michael Peter Tilbury, Alice Tobiesen, Poul Torekov, Peter Torp, Liselotte Tvede, Inge L. Tonnesen, Maren Vogensen, Erik og Birgit Vrang, Aage Wichmann.

Fugleværnsfonden vil gerne takke alle frivillige for det store engagement i 2016. Vi takker også alle fonde, virksomheder, myndigheder og private, som har bidraget med støtte i det forløbne år. En særlig tak skal rettes til følgende donatorer:

- Aage V. Jensen Naturfond
- Karen Krieger-Fonden
- A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond
- Realdania
- 15. juni Fonden
- Friluftsrådet
- Kulturministeriet, udlodningsmidler
- Martin Pedersens Mindelegat
- Fabrikant Chas. Otzens Fond
- NaturErhvervsstyrelsen, Natur- og Miljøprojekter
- Velux Fonden
- Sydfyenske Dampskibsselskabs Fond
- Spar Nord Fonden
- Tuborgfondet
- Fabrikant Mads Clausens Fond
- Lemvig-Müller Fonden
- Fonden Kjebi
- Toosbuys Fond
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Otto Bruuns Fond
- Tømmerhandler Johannes Fogs Fond
- Frimodt-Heineke Fonden
- Simon Spies Fonden
- Trælastbranchens Fond af 1975
- Direktør JP Lund og Hustru Vilhelmine Bugge's Legat
- Fonden til Værn For Værgeløse Dyr
- Arne Sønderberg Frederiksens Fond
- Danske Færger A/S
- Nationalpark Vadehavet

FUGLEVÆRNSFONDEN ER:

Bestyrelse

Martin Iversen, formand, fhv. viceskoleinspektør
Lennart Ricard, næstformand, advokat, cand.jur.
Henrik Nepper-Christensen, cand. polit.
Martin Kviesgaard, bankdirektør
Peter Friis Møller, forstkandidat, cand.silv.
Torben Bøgeskov, naturvejleder
Egon Østergaard, lærer
Nils-Erik Norsker, advokat, cand.jur.
Ole Have Jørgensen, biolog, cand.scient.
Jonna Odgaard, journalist
Leo Bjørnskov, cand.jur.
Nanna-Louise Wildfang Linde, cand.jur.

Sekretariat

Kristian Dammand Nielsen, direktør
Allan Gudio Nielsen, naturvejleder
Marie-Louise Olsen, naturforvalter
Søren Ring, biolog
Hanne Havemose, kommunikationsmedarbejder
Mathilde Blichfeldt Henriksen, studentermedhjælper
Ellen Hansen, frivillig
Peter Vadum, frivillig

Samt de over 200 frivillige i fondens reservater

En særlig tak rettes til nyligt afdøde Ingvard Ingemann Jørgensen, Knud Kjærsgaard Pedersen, Ejner Bruun og Maren Gunhild Nybo, som har betænkt Fugleværnsfonden i deres testamenter.

Natugle. Foto: Allan Gudio Nielsen

MØD OS I NATUREN OG PÅ NETTET
www.facebook.com/fugleværnsfonden
www.fugleværnsfonden.dk

Fugleværnsfondens reservater

- 1 **NIVÅ BUGT STRANDENGE**, Nordsjælland (2008) 21 hektar strandeng
- 2 **VASERNE**, Nordsjælland (1999) 14 hektar sø, ellesum, skov og krat
- 3 **GUNDSØMAGLE SØ**, Nordsjælland (1984) 60 hektar sø, rørskov, skov og krat
- 4 **RAVNSTRUP SØ**, Sydsjælland (1983) 9,5 hektar sø, rørskov og mose
- 5 **ÆGHOLM**, nord for Møn (1969) 1,8 hektar kystfugleø
- 6 **NYORD**, ved Møn (1971, 1989, 1990, 1991, 2001) 186 hektar strandeng og strandrørsump
- 7 **BARUP SØ**, Nordfalster (1988) 26 hektar rørskov, sø og krat

- 8 **SAKSFJED/HYLLEKROG**, Sydlolland (1995) 163 hektar løvskov, strandeng, strandfælded og klit
- 9 **NAKSKOV INDREFJORD**, Vestlolland (1987) 10 hektar rørskov og sø
- 10 **GULSTAV MOSE**, Sydlangeland (1971, 1976) 7 hektar rigkær
- 11 **TRYGGELEV NOR**, Sydlangeland (1975, 1981, 1997, 2004) 170 hektar sø, rørskov, eng og krat
- 12 **ROHOLM**, Odense Fjord (1978) 1 hektar kystfugleø
- 13 **BØJDEN NOR**, Sydvestfyn (1980, 2011) 47 hektar strandeng og brakvandsvig
- 14 **SØGÅRD MOSE**, Sønderjylland (1986) 16,7 hektar hedemose
- 15 **BREMSBØL SØ**, Sønderjylland (2013) 18,6 hektar sø og enge
- 16 **SØLSTED MOSE**, Sønderjylland (1993, 1994, 1996, 2013) 103 hektar hedemose
- 17 **STORMENGENE**, Rømø (1991, 1994) 41,7 hektar strandeng
- 18 **STUBBE SØ**, Djursland (2002) 24 hektar eng, overdrev og skov
- 19 **BØVLING KLIT**, Vestjylland (1979, 1983) 8,3 hektar strandeng
- 20 **AGERØ**, Mors (1982, 2002) 27,5 hektar strandeng
- 21 **RÅBJERG MOSE**, Nordjylland (1991) 0,5 hektar hedemose

Fugleværnsfonden

Vesterbrogade 138 - 140 • 1620 København V
Tlf. 3328 3839 • Mail: fvf@dof.dk • www.fuglevaernsfonden.dk

